

НАРЕДБА ЗА ИЗИСКВАНИЯТА КЪМ БУТИЛИРАНИТЕ НАТУРАЛНИ МИНЕРАЛНИ, ИЗВОРНИ И ТРАПЕЗНИ ВОДИ, ПРЕДНАЗНАЧЕНИ ЗА ПИТЕЙНИ ЦЕЛИ

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С наредбата се определят изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели и за пускане на пазара в Република България, които са:

1. добити и бутилирани на територията на Република България;
2. добити и бутилирани на територията на друга държава-членка на Европейския съюз или държава-страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство;
3. добити и бутилирани на територията на трета държава.

Чл. 2. (1) На пазара може да бъде пусната бутилирана натурална минерална, изворна или трапезна вода, ако същата е предварително поставена в бутилка или друг вид потребителска опаковка, и се предлага под едно от следните наименования:

1. „натурална минерална вода“ – използва се за вода, която е безопасна от микробиологична гледна точка по смисъла на чл. 6, ал. 1, т. 3 и ал. 9, която произхожда от подземен воден хоризонт или находище и се появява на повърхността от извор, експлоатиран от една или повече естествени или получени чрез сондаж точки на излизане на повърхността, които са ефективно защитени срещу замърсяване. Натуралната минерална вода има постоянни характеристики (в рамките на естествените колебания): температура, минерален състав, съдържание на микроелементи и други съставки, които ѝ придават специфични свойства и е с първоначална чистота, което я отличава от обикновената питейна вода, и същите не се влияят от възможните колебания в дебита и остават непроменени поради подземния произход на водата, която е защитена срещу всички рискове от замърсяване. Характеристики на натуралната минерална вода, които могат да придават благоприятни за здравето качества, са обект на геоложка, хидрогеоложка, физична, химична, физико-химична и микробиологична оценки, а при необходимост и фармакологична, физиологична и клинична оценка по критериите, посочени в приложение № 1;

2. „изворна вода“ – използва се за вода, в естественото ѝ състояние, предназначена за консумация от човека и бутилирана при източника, при производството на която са спазени изискванията на тази наредба. Изворната вода има постоянен (в рамките на естествените колебания) състав и първоначална чистота, които не се влияят от възможните колебания в дебита и остават непроменени, поради подземния произход на водата, която е защитена срещу всички рискове от замърсяване. Характеристики на изворната вода, са обект на физична, химична, физико-химична и микробиологична оценки за съответствие с изискванията на Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-

битови цели (обн., ДВ, бр. 30 от 2001 г.) и критериите, посочени в приложение № 1, които са приложими към изворните води;

3. „трапезна вода“ – използва се за всяка вода от подземно или повърхностно водно тяло, третирана или нетретирана, която отговаря на изискванията на Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели, но не отговаря на изискванията за натурална минерална или изворна вода;

4. „натурална минерална вода – естествено газизирана“ – използва се за минерална вода, която в природното си състояние съдържа въглероден диоксид, като количеството му, съдържащо се в бутилираната вода, независимо от това дали е прилагана декантация или не, е същото (в рамките на обичайните граници на отклонение), както във водата при източника. В това определение се включват и натуралните минерални води, при които повторно е въведен въглероден диоксид, произхождащ от същия воден хоризонт или находище, в количество, равно на това, което е отделено в хода на техническите операции при бутилирането;

5. „натурална минерална вода, догазирана с газ от извора“ – използва се за минерална вода, която е газизирана допълнително с въглероден диоксид, произхождащ от същия воден хоризонт или находище, и количеството му, съдържащо се в бутилираната вода, независимо от това дали е прилагана декантация, или не, е по-голямо от това във водата при източника;

6. „натурална минерална вода – газизирана“ – използва се за минерална вода, към която е добавен въглероден диоксид с произход, различен от водния хоризонт или находището, от които произхожда водата;

7. „натурална минерална вода – напълно дегазирана“ или „натурална минерална вода – частично дегазирана“ – използва се за минерална вода, която при бутилирането е преминала съответната обработка по чл. 12, ал. 2, т. 5;

8. „изворна вода – газизирана“ или „трапезна вода – газизирана“ – използва се за изворна или трапезна вода, в която изкуствено е добавен въглероден диоксид, който се отделя спонтанно и видимо при нормална температура и налягане;

9. „сода“ – използва се за газизирана трапезна вода, която съдържа допълнително прибавен натриев хидрогенкарбонат повече от 570 mg/l.

(2) Забранява се пускането и предлагането на пазара на бутилирани води, предназначени за питейни цели, с наименования различни от определените в ал. 1.

(3) Забранява се пускането и предлагането на пазара на натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели, които не отговарят на изискванията на тази наредба.

Чл. 3. Наредбата не се прилага за:

1. води, които са лекарствен продукт по смисъла на Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина;

2. минерални води, използвани при източника за хигиенни, лечебни, профилактични, рехабилитационни и спортно-рекреационни цели;

3. натурални минерални води, предназначени за износ в трети държави.

Глава втора

СПЕЦИФИЧНИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ХАРАКТЕРИСТИКИТЕ НА ВОДАТА ПРИ

МЯСТОТО НА ДОБИВАНЕТО Ѐ И УСЛОВИЯТА НА ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА СЪОРЪЖЕНИЯТА ЗА ДОБИВ

Раздел I

Изисквания към натуралните минерални води

Чл. 4. (1) Пускане на пазара на натурална минерална вода, добита на територията на Република България, се извършва, при условие че са спазени следните изисквания:

1. за минералната вода е предоставена концесия за добив по реда на Закона за концесиите и Закона за водите;

2. конструкцията на водовземното съоръжение осигурява защита от замърсяване на водата и от смесване с води от по-горе разположени водоносни хоризонти и с повърхностни води;

3. режимът и условията на добиване на минералната вода са постоянни и не водят до промяна на физико-химичните, химичните, радиологичните и микробиологичните качества на водата, запазват нейните специфични характеристики и предотвратяват замърсяването ѝ;

4. водовземните съоръжения и съоръженията за транспортиране и съхраняване на минералната вода отговарят на действащите санитарно-технически изисквания и са изградени от материали, които не променят физико-химичните, химичните, радиологичните и микробиологичните качества на водата, запазват нейните специфични характеристики и предотвратяват замърсяването ѝ;

5. водата се довежда до бутилиращото предприятие чрез директна тръбопроводна връзка;

6. за водовземното съоръжение има определена и изградена санитарно-охранителна зона;

7. за минералната вода от конкретното водовземно съоръжение има издаден сертификат по реда на чл. 67 от Закона за храните;

8. за минералната вода има издадена заповед за признаване по реда на чл. 69 от Закона за храните и същата е включена в списъка на признатите натурални минерални води по чл. 68 от Закона за храните.

(2) Не се допуска транспортиране с превозни средства на минерална вода с цел използването ѝ за бутилиране на натурална минерална вода.

Чл. 5. (1) Министърът на здравеопазването или оправомощен от него заместник-министър издава сертификат съгласно чл. 67 от Закона за храните, който удостоверява, че по произход, състав и свойства минералната вода е подходяща за бутилиране за питейни цели.

(2) Сертификатът по ал. 1 се издава по образец съгласно приложение № 2 въз основа на анализи и заключения от проведените съобразно приложение № 1 проучвания и оценки за състав и свойства на минералната вода.

(3) За издаване на сертификат по чл. 67 от Закона за храните се провеждат четирикратно изпитвания през интервал от три месеца по микробиологични, физико-химични, химични и радиологични показатели.

(4) Подновяването на сертификата се извършва по реда на чл. 67, ал. 9 от Закона за храните въз основа на актуални данни от проведените съобразно приложение № 1 проучвания и резултатите от извършването на еднократен анализ на водата при водовземното съоръжение по физико-химични, химични, микробиологични и радиологични показатели.

Чл. 6. (1) Минералната вода при мястото на добиването ѝ не трябва да надвишава максималните стойности за:

1. съдържание на естествено присъстващите съставки съгласно приложение № 3;
2. радиологичните качества съгласно приложение № 4;
3. микробиологичните качества съгласно приложение № 5, табл. 1. Общият брой колонии на жизнеспособни микроорганизми на натуралната минерална вода, установяван при източника, трябва да съответства на нейната естествена микрофлора и да дава достатъчни доказателства, че водовземното съоръжение е защитено от всякакво замърсяване.

(2) Несъответствие по показателите по ал. 1, т. 1 се допуска само, ако същото се дължи на естествени съставки на водата, а не е в резултат от замърсяване на водата и се отнася за елементи и съединения, които могат да бъдат отстранени при последваща обработка на водата съгласно чл. 12, ал. 2.

(3) При констатирано несъответствие с контролните нива по показателите обща алфа- и обща бета-активност се извършват допълнителни анализи за съдържание на конкретни радионуклиди в минералната вода с цел установяване на съответствие с показателя обща индикативна доза.

(4) За всички други, невключени в ал. 1, т. 1, 2 и 3 показатели, необходими за целите на оценка на характеристиките и качествата на водата и на възможното неблагоприятно въздействие върху здравето, в процеса на издаването на сертификата по чл. 67 от Закона за храните се вземат под внимание и определените стойности в Наредба № 1 от 2007 г. за проучване, ползване и опазване на подземните води (обн., ДВ, бр. 87 от 2007 г.), Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели, и балнеологичната оценка, издадена по реда на чл. 75, ал. 3 от Закона за здравето.

(5) Съответствието на химичните елементи и съединения се установява при издаването или подновяването на сертификата по чл. 67 от Закона за храните и при провеждането на мониторинг най-малко четири пъти в годината, през различни сезони, като един път годишно се прави мониторинг по всички химични елементи и съединения, включени в сертификата и три пъти годишно по характерните за съответната минерална вода показатели. Химични елементи и съединения в минералната вода могат да се съдържат в определените граници, само ако те са естествени съставки на минералната вода, а не са резултат от замърсяване на извора и водовземните съоръжения.

(6) За целите на официалния контрол, издаването или подновяването на сертификат по чл. 67 от Закона за храните и провеждането на мониторинг на минералната вода методите за анализ на химичните елементи и съединения по ал. 1, т. 1 трябва да отговарят на изискванията съгласно приложение № 6.

(7) Съответствието по радиологични показатели се установява при издаването или подновяването на сертификата по чл. 67 от Закона за храните и при провеждането на мониторинг най-малко веднъж годишно.

(8) Съответствието по микробиологични показатели на минерална вода с изискванията съгласно приложение № 5, табл. 1 се установява при издаването или подновяването на сертификата по чл. 67 от Закона за храните и при провеждания мониторинг на минералната вода при водоземното съоръжение през интервал от два месеца.

(9) Не се допуска наличие на патогенни микроорганизми и паразити в минералната вода. По епидемиологични показания органите на държавния здравен контрол могат да разпоредят провеждането на анализи за съдържание на патогенни микроорганизми и паразити.

(10) Не се допуска минералната вода да е с наличие на утайки, видими частици, наличие на оцветяване и мътност.

Раздел II

Изисквания към изворните води

Чл. 7. (1) Пускане на пазара на изворна вода, добита на територията на Република България, се извършва, при условие че са спазени следните изисквания:

1. водата се добива от дълбоко разположен естествено защитен от замърсяване водоносен хоризонт;

2. конструкцията на водоземното съоръжение осигурява защита от замърсяване на водата от смесване с води от по-горе разположени водоносни хоризонти и с повърхностни води;

3. има издадено разрешително за водоземане по реда на Закона за водите;

4. има издаден сертификат за изворната вода от конкретното водоземно съоръжение по реда на чл. 67 от Закона за храните;

5. има издадена заповед за признаване на изворната вода по реда на чл. 69 от Закона за храните и същата е включена в списъка на признатите изворни води по чл. 68 от Закона за храните;

6. режимът и условията на добиване на изворната вода са постоянни и не водят до промяна на физико-химичните, химичните, радиологичните и микробиологичните качества на водата, запазват нейните специфични характеристики и предотвратяват замърсяването ѝ;

7. водоземните съоръжения и съоръженията за транспортиране и съхраняване на изворната вода отговарят на действащите санитарно-технически изисквания, изградени са от материали, които не променят физико-химичните, химичните, радиологичните и микробиологичните качества на водата, запазват нейните характеристики и предотвратяват замърсяването ѝ;

8. водата се довежда до бутилиращото предприятие чрез директна тръбопроводна връзка;

9. за водоземното съоръжение има определена и изградена санитарно-охранителна зона.

(2) Не се допуска транспортиране с превозни средства на вода с цел използването ѝ за бутилиране на изворна вода.

Чл. 8. (1) Министърът на здравеопазването или оправомощен от него заместник-министър издава сертификат по реда на чл. 67 от Закона за храните, който удостоверява, че по произход, състав и свойства изворната вода е подходяща за бутилиране за питейни цели.

(2) Сертификатът по ал. 1 се издава по образец съгласно приложение № 7 въз на основа на:

1. документи, анализи и заключения, доказващи съответствие с изискванията по чл. 7, т. 1, 2, 3, 6, 7, 8 и 9 и приложение № 1;

2. протоколи от проведени изпитвания на водата при водоземното съоръжение, съобразно ал. 3 и 4 за състав и свойства на изворната вода.

(3) За издаване на сертификат по ал. 1 се провеждат четирикратно изпитвания през интервал от три месеца по микробиологични, физико-химични, химични и радиологични показатели.

(4) Подновяването на сертификата се извършва по реда на чл. 67, ал. 9 от Закона за храните въз основа на актуални данни от проведените по ал. 2 проучвания и резултатите от извършването на еднократен анализ на водата при водоземното съоръжение по физико-химични, химични, микробиологични и радиологични показатели.

Чл. 9. (1) При мястото на добиване водата трябва да съответства по физико-химични, химични и радиологични показатели на изискванията на приложение № 1, таблици Б, В, Г1 и Г2 на Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.

(2) Несъответствие по физико-химични и химични показатели по ал. 1 се допуска само, ако същото се дължи на естествени съставки на водата, а не е в резултат от замърсяване на извора и се отнася за елементи и съединения, които могат да бъдат отстранени при последваща обработка на водата съгласно изискванията чл. 12, ал. 2.

(3) При констатирано несъответствие на контролните нива по показателите обща алфа- и обща бета-активност се извършват допълнителни анализи за съдържание на конкретни радионуклиди в изворната вода с цел установяване на съответствие с показателя обща индикативна доза.

(4) Съответствието по физико-химични и химични показатели се установява при издаване или подновяване на сертификат и при провеждане на мониторинг на водоземното съоръжение най-малко веднъж годишно по всички физико-химични и химични показатели, включени в сертификата, и три пъти годишно по показатели, характерни за изворната вода или чиято концентрация е в близост до допустимите стойности.

(5) Съответствието по радиологични показатели се установява при издаване или подновяване на сертификата по чл. 67 от Закона за храните и при провеждане на мониторинг на водоземното съоръжение най-малко веднъж годишно.

(6) При мястото на добиване водата трябва да съответства на микробиологичните показатели, посочени в приложение № 5, табл. 1. Общият брой колонии на жизнеспособни микроорганизми на изворната вода, установяван при източника, трябва да съответства на

нейната естествена микрофлора и да дава достатъчни доказателства, че изворът и водоземното съоръжение са защитени от всякакво замърсяване.

(7) Съответствието по микробиологични показатели съгласно приложение № 5, табл. 1 се установява при издаване или подновяване на сертификата по чл. 67 от Закона за храните и при провеждане на мониторинг на водоземното съоръжение най-малко веднъж на два месеца.

(8) Не се допуска наличие на патогенни микроорганизми и паразити в изворната вода при мястото на добиване. По епидемиологични показания органите на държавния здравен контрол могат да разпоредят провеждането на анализи за съдържание на патогенни микроорганизми и паразити.

(9) Не се допуска изворната вода да е с наличие на утайки, видими частици, наличие на оцветяване и мътност.

Раздел III

Изисквания към трапезните води

Чл. 10. (1) За производството на трапезна вода се допуска използването на основни суровини:

1. питейна вода по смисъла на Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели;

2. изворна вода.

(2) За производството на трапезна вода може да се използват допълнителни суровини като:

1. въглероден диоксид;

2. натриев хлорид;

3. добавки в съответствие с изискванията на Регламент (ЕО) № 1333/2008 г. на Европейския парламент и на Света от 16 декември 2008 г. относно добавките в храните (ОВ, L 354, 31.12.2008 г.).

Чл. 11. (1) Водата, използвана като суровина при производството на трапезна вода, трябва да съответства по физико-химични, химични и радиологични показатели, посочени в Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.

(2) По микробиологични показатели водата като суровина трябва да съответства по показателите, посочени в приложение № 5, табл. 1.

(3) Съответствието по физико-химични, химични и микробиологични показатели се установява четирикратно през различни сезони през интервал от три месеца при провеждане на мониторинг на използваната като изходна суровина вода.

(4) Съответствието на използваната като изходна суровина вода по радиологични показатели се установява най-малко веднъж годишно. При констатирано несъответствие на контролните нива по показателите обща алфа- и обща бета-активност се извършват допълнителни анализи за съдържание на конкретни радионуклиди с цел установяване на съответствие с показателя обща индикативна доза.

(5) Не се допуска наличие на патогенни микроорганизми и паразити в използваната като изходна суровина вода. По епидемиологични показания органите на държавния

здравен контрол могат да разпоредят провеждането на анализи за съдържание на патогенни микроорганизми и паразити.

(6) Не се допуска наличие на остатъчни дезинфектанти и реагенти в използваната като изходна суровина вода, както и наличие на утайки, видими частици, наличие на оцветяване и мътност.

Глава трета

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ИЗПОЛЗВАНЕ НА МЕТОДИТЕ ЗА ОБРАБОТКА

Чл. 12. (1) Извън случаите по чл. 16 при производството на натурална минерална вода и изворна вода не се допуска обработка, вследствие на която могат да настъпят отклонения в характерния състав и качества на водата, определени в сертификата по чл. 67 от Закона за храните.

(2) Бутилираната натурална минерална вода и бутилираната изворна вода трябва да съответстват по показателите, определени при извора, с изключение на случаите, в които министърът на здравеопазването е одобрил извършване на една от следните обработки:

1. отделяне на неустойчивите елементи, като съединения на желязото и сярата, чрез филтрация или декантация, което може да бъде предшествано от аерация;

2. отделяне на съединения на желязото, мангана, сярата и арсена чрез обогатен с озон въздух и при условие, че са спазени изискванията на чл. 13;

3. отстраняване на флуорид с активиран алуминиев оксид, съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 115/2010 на Комисията от 9 февруари 2010 г. за определяне на условията за използване на активиран алуминиев оксид за отстраняване на флуорид от натурални минерални води и изворни води (ОВ, L 37, 10.02.2010 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) № 115/2010“;

4. отделяне на нежелани съставки, различни от определените в т. 1, 2 и 3, при условие че са спазени изискванията на чл. 13 и обработката отговаря на изисквания, одобрени от Европейската комисия;

5. пълно или частично дегазиране на минералната вода изключително чрез физични методи.

(3) Обработките по ал. 2, т. 1, 2, 3 и 4 са допустими, при условие че е доказано и документирано, че не водят до промяна в състава на водата, включително и по отношение на характерните елементи и съединения, които ѝ придават специфични свойства.

(4) Използването на обогатен с озон въздух за обработка на минерална и изворна вода се допуска, когато са спазени следните изисквания:

1. обработката не води до промяна на физико-химичния състав на водата по отношение на характерните елементи и съединения;

2. обработката не води до формиране на остатъци с концентрация, надвишаваща максималните стойности, посочени в приложение № 8, или на остатъци, които могат да доведат до риск за здравето на хората;

3. минералната и изворната вода преди обработката отговарят на микробиологичните критерии, определени в чл. 6, чл. 9 и приложение № 5, табл. 1.

Чл. 13. (1) Използването на методите за обработка по чл. 12, ал. 2 се извършва след предварително подаване на уведомление до Министерството на здравеопазването най-малко три месеца преди започване на обработката.

(2) Уведомлението по ал. 1 съдържа следните данни:

1. наименование и ЕИК на бизнес оператора;
2. основание за ползване на минералната или изворната вода (номер и дата на концесионен договор или разрешение за водовземане, въз основа на който/което е предоставено правото за ползване);
3. мотивирана подробна обосновка за необходимостта от прилагане на метода за обработка.

(3) Към уведомлението по ал. 2 се прилагат и:

1. подробна техническа документация относно метода за обработка на водата, техническите характеристики и принципа на действие на съоръженията и инсталациите за обработка, материалите, от които са изработени детайлите, влизащи в контакт с водата, и инструкцията за експлоатация;
2. протоколи от изпитвания на водата след приложената обработка, извършени от акредитирана лаборатория по показателите от сертификата по чл. 67 от Закона за храните, както и за съдържание на остатъци от обработката, посочени в приложение № 1 и други остатъчни вещества, идентифицирани от бизнес оператора или компетентния орган, съобразно вида и обработката на водата.

(4) По предоставените данни и документи по ал. 2 и 3 министърът на здравеопазването може да възложи изготвянето на експертно становище на здравно заведение по чл. 21, ал. 2, т. 1 от Закона за здравето или лечебно заведение по чл. 9 от Закона за лечебните заведения относно необходимостта от прилагане на съответната обработка на водата, както и за влиянието на тази обработка върху качествата на водата, които ѝ придават характерни свойства.

(5) Съответствието на съставките, определени в сертификата по чл. 67 от Закона за храните, се установява най-малко за всички характерни физико-химични и химични, радиологични и микробиологични показатели, както и за възможните остатъчни вещества вследствие на извършената обработка.

(6) Министърът на здравеопазването или оправомощен от него заместник-министър в срок до 30 работни дни от предоставянето на документите по ал. 2 и 3 и на експертното становище по ал. 4 писмено уведомява бизнес оператора за съответствието/несъответствието на метода на обработка, с което се одобрява или отказва да одобри неговото прилагане при производството на натурална минерална или изворна вода.

(7) При настъпване на промяна в метода на обработка, включително подмяна на част или на цялото технологично оборудване, използвано за обработката, бизнес операторът незабавно информира министъра на здравеопазването, като в този случай подава уведомление по реда на ал. 2.

Чл. 14. Бизнес оператор, който прилага метод на обработка по чл. 12, ал. 2 е длъжен да предприеме всички необходими мерки за гарантиране ефективността и безопасността на обработката и да съдейства на компетентния контролен орган при извършване на проверки.

Чл. 15. (1) За прилагания метод на обработка на натуралната минерална, изворна или трапезна вода, бизнес операторът въвежда програма за контрол, с която осигурява правилното функциониране на отделните етапи от обработката на водата по отношение на поддържане на основните характеристики на водата.

(2) Етапите и процедурите по обработка на натуралната минерална, изворна или трапезна вода се изпълняват при спазване на добрите производствени практики и принципите на НАССР, установени с Регламент (ЕО) № 852/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно хигиената на храните (ОВ, специално българско издание 2007 г., глава 13, том 44), наричан по-нататък „Регламент (ЕО) № 852/2004“, и наредбата по чл. 7, ал. 5 от Закона за храните.

(3) Органите на държавния здравен контрол провеждат систематичен контрол в предприятията за бутилиране на натурални минерални, изворни и трапезни води, в които се прилагат посочените в чл. 12 методи за обработка.

Чл. 16. Натуралната минерална вода и изворната вода, в състава, в който се намират при извора, не може да са обект на никакво друго обогатяване освен чрез въвеждане или повторно въвеждане на въглероден диоксид (газиране или догазиране) в случаите по чл. 2, ал. 1, т. 5, 6 и 8.

Чл. 17. При производството на натурална минерална или изворна вода е забранена каквато и да е обработка с цел дезинфекция, както и добавянето на бактериостатични елементи или всякаква друга обработка, несъобразена с чл. 12, която може да промени естествената ѝ микрофлора.

Чл. 18. Изискванията на чл. 12, ал. 2 не се отнасят за случаите, когато изворни води са суровина за производството на трапезна вода по смисъла на чл. 10 или когато минерални и/или изворни води са суровина за производство на безалкохолни и други напитки.

Чл. 19. Допуска се производството на газирана трапезна вода, съдържаща допълнително прибавен натриев хидрогенкарбонат повече от 570 mg/l.

Чл. 20. (1) В случаите, когато при производството на трапезна вода се използва обогатен с озон въздух, обработката не трябва да води до формиране на посочените в приложение № 8 остатъци в концентрации, надвишаващи определените стойности, както и до образуване на други остатъци, които могат да представляват риск за здравето на хората.

(2) За всички прилагани методи на обработка на трапезната вода бизнес операторът трябва да получи одобрение от министъра на здравеопазването по реда, определен в чл. 13.

(3) В случаите по ал. 2 уведомлението по чл. 13, ал. 1 съдържа данни за:

1. наименование и ЕИК на бизнес оператора;
2. основание за ползване на трапезната вода (разрешение за водовземане), а в случаите, в които трапезната вода се бутилира от водоснабдителната система на населеното място – договор с водоснабдителното дружество, че същата се доставя и за бутилиране;
3. мотивирана подробна обосновка за необходимостта от прилагане на метода за обработка.

(4) В случаите по ал. 2 към уведомлението по чл. 13, ал. 1 се прилагат и:

1. подробна техническа документация относно метода за обработка на водата, техническите характеристики и принципа на действие на съоръженията и инсталациите за обработка, материалите, от които са изработени детайлите, влизащи в контакт с водата, и инструкцията за експлоатация;

2. протоколи от изпитвания на водата след приложената обработка, извършени от акредитирана лаборатория по показателите от Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели, както и за съдържание на остатъци от обработката, посочени в приложение № 8 и други остатъчни вещества, идентифицирани от бизнес оператора или компетентния орган, съобразно вида и обработката на водата.

Глава четвърта **ЕТИКЕТИРАНЕ**

Чл. 21. (1) Информацията при етикетирането на потребителските опаковки на бутилирани натурални минерални води, предназначени за пускане на пазара на територията на Република България, се представя и на български език.

(2) На етикета се посочва наименованието на водата съгласно чл. 2, ал. 1, както и търговското наименование съгласно заповедта за признаване на водата по чл. 69 от Закона за храните.

(3) При спазване изискванията на Регламент (ЕС) 1169/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. за предоставяне на информация за храните на потребителите, за изменение на регламенти (ЕО) № 1924/2006 и (ЕО) № 1925/2006 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 87/250/ЕИО на Комисията, Директива 90/496/ЕИО на Съвета, Директива 1999/10/ЕО на Комисията, Директива 2000/13/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2002/67/ЕО и 2008/5/ЕО на Комисията и на Регламент (ЕС) № 608/2004 на Комисията (ОВ, L 304, 22.11.2011 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) № 1169/2011“, и на наредбата по чл. 19 от Закона за храните етикетът на потребителската опаковка на бутилираната натурална минерална вода трябва да съдържа и следната задължителна информация:

1. наименование на извора и на конкретното водовземно съоръжение съгласно сертификата по чл. 67 от Закона за храните;

2. наименование на мястото, където изворът се експлоатира;

3. данни от физико-химичния и химичния анализ на водата, определящи характерния ѝ състав съгласно сертификата по чл. 67 от Закона за храните – съдържание на аниони, катиони и микроелементи, стойности за обща минерализация, електропроводимост и активна реакция (активната реакция не се посочва за газирани води). За случаите по т. 5 задължително се посочва и съдържанието на флуорид;

4. номер и дата на издаване на сертификата по чл. 67 от Закона за храните и номер и/или дата на сключване на договора за предоставяне на концесия (за натурални минерални води, бутилирани на територията на Република България). За водите от внос се посочват съответните данни за правата за експлоатация и за признаване на водата като минерална;

5. ако натуралната минерална вода е със съдържание на флуорид над 1,5 mg/l, на етикета задължително се изписва текстът: „Съдържа флуорид над 1,5 mg/l. Не е подходяща за всекидневна употреба от кърмачета и деца под 7-годишна възраст.“. Надписът се поставя

в непосредствена близост до търговското наименование на продукта и трябва да е ясно различим;

6. данни за приложена обработка по чл. 12, ал. 2, т. 2 и 4, ако има такава. Когато е извършвана обработка с обогатен с озон въздух, в близост до данните по т. 3 се поставя следният текст: „На водата е извършена обработка с обогатен с озон въздух.“;

7. данни за приложената обработка по чл. 12, ал. 2, т. 3, ако има такава, в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 115/2010.

(4) Върху етикета могат да се поставят и някои от означенията, дадени в приложение № 9, в случаите, когато качествата на натуралната минерална вода отговарят на посочените критерии.

Чл. 22. (1) Наименованието на местност, населено място или място може да се включи в текста на търговското наименование по чл. 21, ал. 2, при условие че се отнася за бутилирана натурална минерална вода, чийто извор се експлоатира на мястото, посочено в наименованието, и че то не е подвеждащо по отношение на мястото на експлоатация на извора.

(2) Забранява се пускането на пазара на натурална минерална вода, добивана от един и същ извор под повече от едно търговско наименование.

(3) Когато търговското наименование, с което натуралната минерална вода се пуска на пазара е различно от наименованието на извора или мястото на неговата експлоатация, това място на експлоатация или наименованието на извора трябва да се изпише ясно и четливо на етикета с букви, чиито височина и широчина са поне един и половина пъти по-големи от най-голямата буква, използвана в търговското наименование.

(4) Разпоредбата на ал. 1 се прилага и за случаите, когато търговското наименование се използва при каквато и да е реклама на натуралната минерална вода.

Чл. 23. (1) Забранява се, както върху опаковката или етикета, така и при реклама под каквато и да е форма, да се използват указания, обозначения, производствени и търговски марки, образни или други знаци, независимо дали са фигуративни или не, които предполагат характеристика, която водата не притежава, по-специално по отношение на нейния произход, номер и дата на концесионния договор, резултати от анализите или всякакви позовавания, аналогични на гаранция за автентичност.

(2) Забранява се поставянето на указания върху етикета или опаковката, които приписват на натуралната минерална вода свойства, свързани с профилактика и лечение.

Чл. 24. При производството на безалкохолни напитки с минерална вода се допуска на етикетите да се изписва текстът: „Произведено с минерална вода от ...“, при условие че се посочват наименованието на водовземното съоръжение и извора съгласно сертификата по чл. 67 от Закона за храните.

Чл. 25. (1) Информацията при етикетирането на потребителските опаковки на изворни води, предназначени за пускане на пазара на територията на Република България, се представя и на български език.

(2) На етикета задължително се посочва наименованието съгласно чл. 2, ал. 1 и търговското наименование съгласно заповедта за признаване на водата по чл. 69 от Закона за храните, ако има такова наименование.

(3) При спазване изискванията на Регламент (ЕС) № 1169/2011 и наредбата по чл. 19 от Закона за храните етикетът на потребителската опаковка на изворна вода трябва да съдържа и следната задължителна информация:

1. наименование на извора и водовземното съоръжение съгласно сертификата по чл. 67 от Закона за храните;

2. наименование на мястото на експлоатация на извора;

3. данни за обща минерализация на водата или електропроводимост и активна реакция (активната реакция не се посочва за газирани води);

4. номер и дата на издаване на сертификата по чл. 67 от Закона за храните;

5. номер и дата на издаване на разрешителното за водовземане (за изворни води, бутилирани на територията на Република България);

6. данни за приложена обработка по чл. 12, ал. 2, т. 2 и 4, ако има такава. В случаите, когато е извършвана обработка с обогатен с озон въздух, в близост до данните по т. 3 се изписва текстът: „На водата е извършена обработка с обогатен с озон въздух.“;

7. данни за приложената обработка по чл. 12, ал. 2, т. 3, ако има такава, в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 115/2010;

8. ако изворната вода е със съдържание на минерални соли до 50 mg/l, се изписва текстът: „С много ниска минерализация.“.

(4) При производството на безалкохолни напитки с изворна вода се допуска на етикетите да се изписва текстът: „Произведено с изворна вода от ...“, при условие че се посочва наименованието на извора съгласно сертификата по чл. 67 от Закона за храните.

Чл. 26. (1) Наименованието на местност, населено място или място може да се включи в текста на търговското наименование на бутилираната изворна вода, при условие че се отнася за изворна вода, чийто извор се експлоатира на мястото, посочено в наименованието, и че то не е подвеждащо по отношение на мястото на експлоатация на извора.

(2) Забранява се пускането на пазара на бутилирана изворна вода, добивана от един и същ извор под повече от едно търговско наименование.

(3) Когато търговското наименование, под което изворната вода се пуска на пазара е различно от наименованието на извора или мястото на неговата експлоатация, това място на експлоатация или наименованието на извора трябва да се изпишат ясно и четливо на етикета с букви, чиито височина и широчина са поне един и половина пъти по-големи от най-голямата буква, използвана в търговското наименование.

(4) Разпоредбата на ал. 1 се прилага и за случаите, когато търговското наименование се използва при каквато и да е реклама на изворната вода.

Чл. 27. (1) Забранява се, както върху опаковката или етикета на бутилирана изворна вода, така и при реклама под каквато и да е форма, да се използват указания, обозначения, производствени и търговски марки, образни или други знаци, независимо дали са фигуративни или не, които могат да предизвикат объркване с натурална минерална вода и

по-конкретно с описания като „минерална вода“, „минерална“, „минерален състав“ и други подобни.

(2) Забранява се поставянето на обозначения върху етикета или опаковката, които приписват на изворната вода свойства, свързани с профилактика и лечение.

Чл. 28. (1) Информацията при етикетирането на потребителските опаковки на трапезни води, предназначени за пускане на пазара на територията на Република България, се представя и на български език.

(2) На етикета задължително се посочва наименованието съгласно чл. 2, ал. 1. При ползването на наименованието по чл. 2, ал. 1, т. 9, върху етикета се посочва и съдържанието на натриев хидрогенкарбонат в mg/l.

(3) При спазване изискванията на Регламент (ЕС) № 1169/2011 и наредбата по чл. 19 от Закона за храните етикетът на потребителската опаковка на бутилираната трапезна вода трябва да съдържа и следната задължителна информация:

1. данни за приложена обработка на водата, ако има такава, като задължително се посочват използваните методи. Когато вследствие на обработката се променят йонният и/или газовият състав на изходната вода, се посочват стойности за обща минерализация или електропроводимост и активна реакция (активната реакция не се посочва за газирани води);

2. в случаите, когато е извършвана обработка с обогатен с озон въздух, се поставя следният текст: „На водата е извършена обработка с обогатен с озон въздух.“;

3. ако трапезната вода е със съдържание на минерални соли до 50 mg/l, се изписва текстът: „С много ниска минерализация.“.

Чл. 29. (1) Забранява се върху опаковката или етикетите на бутилирана трапезна вода, както и при рекламирането ѝ под каквато и да е форма, да се използват търговски наименования, производствени и търговски марки, текстове, символи, указания, названия, фигури, знаци и други подобни, както и да се назовават каквито и да са географски обекти, които могат да доведат до заблуда на потребителя относно произхода, качествата и свойствата на бутилираната трапезна вода или да предизвикат объркване с бутилираните натурални минерални и изворни води.

(2) За трапезна вода, която се бутилира от водоснабдителна система на населено място, без промяна на физико-химичните показатели на водата, върху етикета се изписва текстът: „Бутилирана от водопроводната мрежа на ...“, като текстът се допълва с наименованието на конкретното населено място.

(3) В случаите, когато за производството на трапезна вода като суровина се използва изворна вода, на етикета не се допуска посочване на наименование на подземно водно тяло, извор, както и каквато и да е употреба на термина „изворна вода“ и „минерален състав“.

(4) Забранява се поставянето на указания върху етикета или опаковката, които приписват на трапезната вода свойства, свързани с профилактика и лечение.

Глава пета

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ВНОС ОТ ТРЕТИ ДЪРЖАВИ

Чл. 30. Вносът на натурални минерални води, добити и бутилирани на територията на трета държава, които не са признати от друга държава-членка на Европейския съюз и не

са вписани в Списъка на признатите натурални минерални води, както и на изворни води, добити и бутилирани на територията на трета държава, се извършва след издаване на заповед за признаване на водата съгласно чл. 72, ал. 7 от Закона за храните.

Чл. 31. Пускането и предлагането на пазара на бутилирана натурална минерална, изворна или трапезна вода става при спазване на изискванията на глава четвърта от наредбата.

Чл. 32. Предлагането на пазара на трапезни води, които не са произведени в Република България, трябва да отговарят на всички приложими изисквания на Закона за храните и на тази наредба.

Глава шеста

УСЛОВИЯ ЗА БУТИЛИРАНЕ, ПРОИЗВОДСТВЕН И ХИГИЕНЕН КОНТРОЛ

Чл. 33. Бутилирането на натуралните минерални, изворни и трапезни води, както и устройството, технологичното оборудване и експлоатацията на предприятията за бутилиране трябва да отговарят на изискванията на Регламент (ЕО) № 852/2004 и на актовете по неговото прилагане, както и на наредбата по чл. 7, ал. 5 от Закона за храните.

Чл. 34. (1) Бутилираната натурална минерална вода при производствената линия за пълнене и в потребителските опаковки, предназначени за краен потребител, трябва да:

1. не надвишава максималните стойности за съдържание на елементи и съединения съгласно приложение № 3. Химични елементи и съединения съгласно приложение № 3 могат да се съдържат в натуралните минерални води в определените граници, само ако те са естествени съставки на минералната вода, а не са резултат от замърсяване на извора и водоземното съоръжение, и същите са посочени в сертификата по чл. 67 от Закона за храните;

2. съответства по радиологични показатели на изискванията на приложение № 4;

3. отговаря на микробиологичните изисквания, посочени в приложение № 5, табл. 2.

(2) Не се допуска наличие на патогенни микроорганизми и паразити.

(3) При спазване на изискванията по ал. 1, т. 3 и ал. 2 и условията за експлоатация на етап предлагане на пазара:

1. развитието на естествена микрофлора на натуралната минерална вода може да е резултат само от нормалното увеличение на микрофлората, установена при водоземното съоръжение;

2. бутилираната натурална минерална вода не може да има органолептични отклонения (утайки, видими частици, наличие на оцветявания, мътност и др.) и други механични примеси или замърсители.

(4) За целите на официалния контрол методите за анализ на химичните елементи и съединения по ал. 1, т. 1 трябва да отговарят на изискванията съгласно приложение № 6.

Чл. 35. (1) Бутилираната изворна вода при производствената линия за пълнене и в потребителските опаковки, предназначени за краен потребител, трябва да:

1. не надвишава максималните стойности по физико-химични, химични и радиологични показатели, посочени в приложение № 1, таблици Б, В, Г1 и Г2 на Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели. Химични

елементи и съединения могат да се съдържат в бутилираните изворни води в определените граници, само ако те са естествени съставки на изворната вода, а не са резултат от замърсяване на извора и водовземното съоръжение или при процеса на бутилиране, и същите са посочени в сертификата по чл. 67 от Закона за храните;

2. трябва да отговаря на микробиологичните изисквания съгласно приложение № 5, табл. 2;

(2) Не се допуска наличие на патогенни микроорганизми и паразити.

(3) При спазване на изискванията на ал. 1, т. 2 и ал. 2 и условията за експлоатация на етап предлагане на пазара:

1. развитието на естествена микрофлора на изворната вода може да е резултат само от нормалното увеличение на микрофлората, установена при водовземното съоръжение;

2. бутилираната изворна вода не може да има органолептични отклонения (утайки, видими частици, наличие на оцветявания, мътност и др.) и други механични примеси или замърсители.

(4) За целите на официалния контрол методите за анализ трябва да отговарят на изискванията съгласно Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водите, предназначени за питейно-битови цели.

Чл. 36. (1) Бутилираната трапезна вода при производствената линия за пълнене и в потребителските опаковки, предназначени за краен потребител, трябва да:

1. не надвишава максималните стойности по физико-химични, химични и радиологични показатели, посочени в приложение № 1, таблици Б, В, Г1 и Г2 на Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели;

2. отговаря на микробиологичните изискванията съгласно приложение № 5, табл. 2.

(2) Не се допуска наличие на патогенни микроорганизми, паразити, органолептични недостатъци (утайки, видими частици, наличие на оцветявания, мътност и др.) и други механични примеси и остатъци от дезинфектанти и реагенти в бутилираната трапезна вода.

(3) За целите на официалния контрол методите за анализ трябва да отговарят на изискванията съгласно Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водите, предназначени за питейно-битови цели.

Чл. 37. (1) В хода на технологичния процес бизнес операторите, които произвеждат бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води, извършват контрол:

1. за минералните и изворните води – на водата при водовземното съоръжение, а на трапезните води – на водата, използвана като суровина за производството ѝ съобразно изискванията, посочени в глава втора;

2. на водата в пункта на наливането ѝ в опаковките и други идентифицирани от бизнес оператора критични точки на технологичния процес:

а) по микробиологични показатели съгласно приложение № 5, табл. 2 с честота най-малко веднъж на две седмици по характерни физико-химични показатели – най-малко веднъж месечно и по радиологични показатели – най-малко веднъж годишно;

б) в случаите, когато е извършвана обработка на водата с обогатен с озон въздух – за съдържание на остатъци съгласно приложение № 8, както и за други остатъци, които могат

да представляват риск за здравето на хората. Честотата се определя от бизнес оператора в технологичната документация на продукта, ако има такава;

3. на стъклените бутилки – за остатъчни количества от детергенти, биоциди и бактериална чистота;

4. на пластмасовите бутилки и другите опаковки – за бактериална чистота след изплакване и за миграция на нискомолекулни или други вредни вещества във водата;

5. на партидите от готовата продукция – честотата се определя от бизнес оператора в технологичната документация за продукта, но не може да бъде по-малка от:

а) по микробиологични показатели съгласно приложение № 5, табл. 2 – веднъж месечно по микробиологични показатели;

б) по химични показатели съгласно приложение № 3 за натурална минерална вода или по избрани физико-химични и химични показатели съгласно Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели, за изворни и трапезни води – веднъж на три месеца;

в) по радиологични показатели – най-малко веднъж годишно;

б. по спазването на целия технологичен процес, регламентиран в технологичната документация.

(2) За технологичните параметри на производствения процес и лабораторните анализи се водят записи.

(3) Бизнес операторите извършват изследванията по ал. 1 в акредитирана лаборатория, а всички останали изследвания, които бизнес-операторът провежда с цел собствени наблюдения на производствения процес, могат да бъдат извършвани и в собствена лаборатория.

Чл. 38. (1) Когато се установи, че добиваната минерална или изворна вода не отговаря на установения със сертификата по чл. 67 от Закона за храните състав, или са налице други факти, които показват замърсяване на водата, бизнес операторът незабавно преустановява производствения процес по бутилиране и уведомява органите на държавния здравен контрол за установените отклонения.

(2) Възстановяването на производствения процес се извършва само след получаване на лабораторни резултати, доказващи съответствието на качествата на водата при добиването ѝ и на пункта на наливане на водата в бутилката с изискванията на наредбата и сертификата по чл. 67 от Закона за храните.

Чл. 39. (1) При установяване на микробиологично замърсяване на технологичната линия или при съмнение за такова бизнес операторът спира незабавно производствения процес за извършване на основно почистване, измиване и дезинфекция с подходящи препарати, като уведомява органите на държавния здравен контрол за установеното отклонение и предприетите мерки.

(2) Възстановяването на производствения процес се извършва само след промиване на инсталацията за бутилиране и получаване на трикратни лабораторни резултати, доказващи отсъствието на остатъци от детергенти и биоциди и съответствието на водата на пункта на наливането ѝ в бутилката с изискванията на наредбата.

Чл. 40. Затварянето на бутилките и другите видове опаковки се извършва по начин, който предотвратява всякаква възможност за подмяна на съдържанието или замърсяване на бутилираните води, предназначени за питейни цели.

Чл. 41. Когато се установи микробиологично замърсяване или отклонения по физико-химични, химични и радиологични показатели над допустимите нива съгласно тази наредба в партиди от готовата продукция, бизнес операторът спира незабавно производствения процес и не допуска пускането на пазара на засегнатите партиди.

Чл. 42. Във всички случаи на отклонения от изискванията за качество на бутилираните води бизнес операторът е длъжен да проведе или да възложи проучване за установяване на причината и незабавно да предприеме всички необходими действия за нейното отстраняване, като своевременно предостави информация на органите на държавния здравен контрол за причините и предприетите действия.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на наредбата:

1. „Естествена микрофлора“ е обичайно установимият общ брой колонии на жизнеспособни микроорганизми във водата при водовземното съоръжение преди каквато и да е обработка на минералната или изворната вода, чийто качествен и количествен състав е определен при вземане предвид на изискванията на приложение № 5, табл. 1 и е периодично контролиран.

2. „Акредитирана лаборатория“ е лаборатория, акредитирана за обхвата на провежданите съгласно изискванията на наредбата анализи, измервания и/или изпитвания от национален орган за акредитация, който е страна по Многостранното споразумение за взаимно признаване на Европейската организация за акредитация за съответната област или отговаря на изискванията за признаване съгласно чл. 5а, ал. 2 от Закона за националната акредитация на органи за оценяване на съответствието.

3. „Водовземно съоръжение“ е съоръжение за водовземане от подземни води, заедно с надземните съоръжения.

4. „Извор“ е появяване на повърхността на вода от подземен воден хоризонт или находище чрез една или повече естествени или получени чрез сондаж точки на излизане на повърхността, водата от които има идентични характеристики. За минералните води „извор“ е „находище на минерална вода“ по смисъла на § 1, т. 98 от допълнителните разпоредби на Закона за водите. За изворните води „извор“ е „подземно водно тяло“ по смисъла на § 1, т. 14 от Закона за храните.

5. „Бутилирана вода“ е вода, за която компетентният орган е одобрил ползването ѝ за бутилиране за питейни цели и същата се предлага на потребителя предварително опакована в потребителска опаковка и/или бутилка.

§ 2. С наредбата се въвеждат изискванията на Директива 2003/40/ЕО на Комисията от 16 май 2003 г. за установяване на списъка, границите на концентрация и изискванията към етикетиранието за съставките на натуралните минерални води и условията за употреба на обогатен с озон въздух за обработката на натурални минерални води и на изворни води

(ОВ, специално българско издание 2007 г., глава 13, том 39) и Директива 2009/54/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2009 г. относно експлоатацията и предлагането на пазара на натурални минерални води (ОВ, L 164, 26.06.2009 г.).

§ 3. Наредбата осигурява прилагането на Регламент (ЕС) № 115/2010 на Комисията от 9 февруари 2010 г. за определяне на условията за използване на активиран алуминиев оксид за отстраняване на флуорид от натурални минерални и изворни води.

Заключителна разпоредба

§ 4. Наредбата се приема на основание чл. 5 от Закона за храните.

Изисквания и критерии към проучванията за издаване на сертификат за минерална и изворна вода, предназначени за бутилиране за питейни цели

I. Геоложките и хидрогеоложките проучвания трябва да предоставят следната информация:

1. Точното място на водоземното съоръжение с данни за надморската височина, нанесени върху карта с мащаб не по-голям от 1:1000.
2. Подробен доклад за геоложката, тектонската и хидрогеоложка характеристика на извора/находището на минерална вода.
3. Литоложки състав и стратиграфска характеристика на извора/находището на минерална вода.
4. Описание на операциите по водохващането и конструкцията на водоземното съоръжение.
5. Данни за експлоатационните ресурси на извора/находището на минерална вода и за експлоатационните характеристики на водоземното съоръжение.
6. Данни за проектиране и изграждане на санитарно-охранителна зона.

II. Проучванията относно физичните характеристики, химичните и физико-химичните качества трябва да установят:

1. Дебита на водоземното съоръжение.
2. Температурата на водата при водоземното съоръжение и температурата на въздуха.
3. Връзката между литоложкия състав на извора/находището на минерална вода и естеството и вида на минералните вещества във водата – само за натуралните минерални води.
4. Сухия остатък на водата при 180°C и 260°C – само за натуралните минерални води.
5. Електропроводимостта или съпротивлението на водата при определена температура на измерване.
6. Активната реакция (pH) на водата.
7. Съдържанието на аниони и катиони във водата – само за натуралните минерални води.
8. Съдържанието на нейонизираните елементи във водата – само за натуралните минерални води.
9. Съдържанието на микроелементи във водата – само за натуралните минерални води.
10. Физико-химичния и химичен състав на водата по показателите на Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели – само за изворни води.
11. Радиологичните характеристики при водоземното съоръжение.
12. Относителните изотопни нива на съставните елементи на водата: кислород (O^{16} – O^{18}) и водород (протий, деутерий, тритий), в случаите, когато е необходимо.

13. Токсичността на някои съставни елементи на водата, като се отчитат определенията за всеки един от тях стойности.

III. Микробиологичните анализи, извършени при водовземното съоръжение съгласно приложение № 5, табл. 1.

IV. Фармакологичните и клиничните анализи, които трябва да се извършват в съответствие с научно признати методи, следва да са подходящи за особените характеристики на натуралната минерална вода и въздействието ѝ върху човешкия организъм, като диуреза, стомашни и чревни функции, компенсиране на минерален дефицит (само за натуралните минерални води).

Установяването на последователност и съгласуваност на съществен брой клинични наблюдения може, където е подходящо, да замени цитираните по-горе анализи. Клиничните анализи могат в подходящи случаи да заменят посочените анализи, при условие че последователността и съгласуваността на съществен брой наблюдения позволяват постигането на същите резултати.

Образец на сертификат за натурална минерална вода

МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО
С Е Р Т И Ф И К А Т

№
от Г.

Този сертификат удостоверява, че минералната вода добита чрез
.....
(наименование на водоземното съоръжение и наименование на находището на минерална вода)
населено място, община,
област

Има следните:

А. Геоложки и хидрогеоложки характеристики:

Местоположение

Формираща среда на минералната вода

Подхранване на находището

Колектор на минерална вода

Експлоатационно водоземно съоръжение

Експлоатационни ресурси

Каптиране

Санитарно охранителна зона

Б. Състав

1. Аниони	mg/l	2. Катиони	mg/l
-----------	------	------------	------

.....

Сух остатък при 180°C	mg/l	H ₂ SiO ₃	mg/l
-----------------------	------	---------------------------------	------

Сух остатък при 260°C	mg/l	Обща минерализация	mg/l
-----------------------	------	--------------------	------

Електропроводимост при 25°C	µS/cm	Въглероден диоксид	mg/l
-----------------------------	-------	--------------------	------

pH

Сероводород (сулфиди или окисляеми от йод серни съединения)	mg/l
---	------

Температура

Външен вид (органолептични характеристики):

3. Микроелементи	mg/l
------------------	------

.....

4. Радиологични показатели

5. Микробиологични показатели

Заклучение:

(Посочва се съответствието на минералната вода с изследваните показатели, както и установените отклонения или повишени стойности, изискващи определени ограничения в етикетиранието или задължителната обработка на водата преди бутилиране. Идентифицират се всички характерни за минералната вода естествени съставки, които не са резултат от замърсяване.)

В. Свойства

Минералната вода от водоземно съоръжение, извор (находище на минерална вода), населено място, община, област, може да се използва за бутилиране за питейни цели.

Специфични условия за бутилиране (посочват се когато има установени задължителни изисквания за етикетиранието)

Сертификатът е валиден за срок от 5 години от датата на издаването му.

Министър на здравеопазването.....

Приложение № 3
към чл. 6, ал. 1, т. 1, чл. 34, ал. 1, т. 1 и чл. 37, ал. 1, т. 5, б. „б“

Естествено присъстващи съставки в натуралните минерални води и максимални стойности, които, ако бъдат надвишени, биха представлявали риск за общественото здраве

Съставки ⁽¹⁾	Максимални стойности (mg/l)
Антимон	0,0050
Арсен	0,010 (общо)
Барий	1,0
Бор	1,0
Кадмий	0,003
Хром	0,050
Мед	1,0
Цианид	0,070
Флуориди	5,0
Олово	0,010
Манган	0,50
Живак	0,0010
Никел	0,020
Нитрати	50
Нитрити	0,1
Селен	0,010

Забележка.

(1) Съставките се определят по въведени с БДС методи за изпитване, отговарящи на изискванията на приложение № 6.

Изисквания към радиологичните качества на минералните води

Показатели ⁽¹⁾	Максимални стойности (mg/l)	Единица
Тритий ⁽⁵⁾	100	Bq/l
обща индикативна доза ^{(2) (3)}	0,010	mSv/year
обща алфа-активност	0,1 ⁽⁴⁾	Bq/l
обща бета-активност	1,0 ⁽⁴⁾	Bq/l
естествен уран	0,03 ⁽⁶⁾	mg/l

Забележки:

⁽¹⁾ Показателите тритий, обща алфа-активност и обща бета-активност се определят по въведени с БДС методи за изпитване.

⁽²⁾ С изключение на тритий, калий⁴⁰, радон и разпадните му продукти.

⁽³⁾ Съответствието по показателя обща индикативна доза се оценява по контролни нива на обща алфа-активност и обща бета-активност. При превишаване на контролно ниво се извършва експертна оценка на общата индикативна доза от органите на държавния здравен контрол, определени да извършват здравно-радиационен контрол на съответната територия.

⁽⁴⁾ Контролно ниво.

⁽⁵⁾ Анализира се само при наличие на антропогенен източник на тритий в района на хранване на подземните води.

⁽⁶⁾ Стойността се отнася за естествения уран като химичен елемент.

Приложение № 5

към чл. 6, ал. 1, т. 3 и ал. 8, чл. 9, ал. 6 и 7, чл. 11, ал. 2, чл. 12, ал. 4, т. 3, чл. 34, ал. 1, т. 3, чл. 35, ал. 1, т. 2, чл. 36, ал. 1, т. 2 и чл. 37, ал. 1, т. 2, б. „а“ и т. 5, б. „а“

Микробиологични изисквания към качеството на натуралните минерални, изворните и трапезните води

Табл. 1

Показател	Препоръчителна стойност	Единица
Общ брой колонии на жизнеспособни микроорганизми във водата при водоземното съоръжение: ⁽¹⁾		
- при 20 до 22°C за 72 часа ⁽²⁾	Не повече от 20	КОЕ/ml
- при 37°C за 24 часа ⁽³⁾	Не повече от 5	КОЕ/ml
Колиформи при 37°C и 44,5°C	0/250	КОЕ/ml
Ешерихия коли (<i>Escherichia coli</i>) при 37°C и 44,5°C	0/250	КОЕ/ml
Фекални стрептококи	0/250	КОЕ/ml
Спорообразуващи сулфитредуциращи анаеробни бактерии	0/50	КОЕ/ml
Псевдомонас аеругиноза (<i>Pseudomonas aeruginosa</i>)	0/250	КОЕ/ml
⁽¹⁾ Показателят не се определя за трапезни води, ако същите се произвеждат с вода от водопроводната мрежа.		
⁽²⁾ върху среда „агар-агар“ или смес „агар-желатин“		
⁽³⁾ върху среда „агар-агар“		

Табл. 2

Показател	Максимална стойност	Единица
Общ брой колонии на жизнеспособни микроорганизми във водата след бутилиране: ⁽¹⁾		
- при 20 до 22°C за 72 часа ⁽²⁾	Не повече от 100	КОЕ/ml
- при 37°C за 24 часа ⁽³⁾	Не повече от 20	КОЕ/ml
Колиформи при 37°C и 44,5°C	0/250	КОЕ/ml
Ешерихия коли (<i>Escherichia coli</i>) при 37°C и 44,5°C	0/250	КОЕ/ml
Фекални стрептококи	0/250	КОЕ/ml
Спорообразуващи сулфитредуциращи анаеробни бактерии	0/50	КОЕ/ml
Псевдомонас аеругиноза (<i>Pseudomonas aeruginosa</i>)	0/250	КОЕ/ml
⁽¹⁾ Общият брой колонии на жизнеспособни микроорганизми трябва да се измери до 12 часа след бутилирането, като водата се поддържа при 4°C ± 1°C по време на 12-часовия период.		
⁽²⁾ върху среда „агар-агар“ или смес „агар-желатин“		
⁽³⁾ върху среда „агар-агар“		

Микробиологичните анализи се извършват по въведени с БДС методи, основани на принципа за определяне на най-вероятно число (НВЧ) или на принципа на мембранната филтрация.

КОЕ – Колонообразуващи единици

Характеристики (*) на методите за анализ на съставките от приложение № 3

Съставки	Точност на параметричната стойност в % ⁽¹⁾	Прецизност на параметричната стойност ⁽²⁾	Граница на откриване в % на параметричната стойност ⁽³⁾	Забележки
Антимон	25	25	25	
Арсен	10	10	10	
Барий	25	25	25	
Бор	10	10	10	
Живак	20	10	20	
Кадмий	10	10	10	
Манган	10	10	10	
Мед	10	10	10	
Никел	10	10	10	
Нитрати	10	10	10	
Нитрити	10	10	10	
Олово	10	10	10	
Селен	10	10	10	
Флуориди	10	10	10	
Хром	10	10	10	
Цианиди	10	10	10	(4)

Забележки:

(*) Аналитичните методи за измерване на концентрациите на съставките, изброени в приложение № 3, трябва да могат най-малко да измерват концентрации, равни на параметричната стойност, с определената точност, прецизност и граница на откриване. Независимо от чувствителността на използвания метод за анализ резултатът се изразява, като се използва най-малко същият брой десетични знаци, както за максималната стойност, посочена в приложение № 3.

(1) Точност е систематичната грешка и представлява разликата между средната стойност на голям брой повторно извършени измервания и точната стойност.

(2) Прецизност е случайната грешка и обикновено се изразява като стандартно отклонение (в дадена партида и между партиди) на представителни резултати спрямо средната стойност. Приемливата прецизност е равна на удвоеното относително стандартно отклонение.

(3) Граница на откриване е:

- или три пъти относителното стандартно отклонение в дадена партида обичайна проба, съдържаща ниска концентрация на параметъра,

- или пет пъти относителното стандартно отклонение в дадена партида работна проба.

(4) Методът трябва да позволява определяне на общия цианид във всичките му форми.

Образец на сертификат за изворна вода

МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

С Е Р Т И Ф И К А Т

за изворна вода

№

от Г.

Този сертификат удостоверява, че водата добита чрез

.....

(наименование на водовземното съоръжение)

извор,

населено място, община,

област

Има следните:

А. Геоложки и хидрогеоложки характеристики:

1.1. Физико-химични и химични показатели

1.2. Радиологични показатели

1.3. Микробиологични показатели

Заклучение: По състав съответства на изискванията на Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.

Водата от водовземно съоръжение, извор, населено място, община, област, може да се използва за бутилиране на изворна вода за питейни цели.

Сертификатът е валиден за срок от 5 години от датата на издаването му.

Министър на здравеопазването.....

Приложение № 8
към чл. 12, ал. 4, т. 2, чл. 20, ал. 1 и чл. 37, ал. 1, т. 2, б. „б“

**Максимални стойности за остатъците от обработка на натурални минерални,
изворни и трапезни води с обогатен с озон въздух**

Остатък от обработката	МС ⁽¹⁾ µg/l
Разтворен озон	50
Бромати	3 ⁽²⁾
Бромоформ	1

Забележки:

⁽¹⁾ Максимална стойност. Съответствието с максималните стойности се контролира от бизнес оператора по време на бутилиране или друга форма на пакетиране, предназначена за крайния потребител и периодично от органите на държавния здравен контрол.

⁽²⁾ За трапезни води максималната стойност е съгласно приложение № 1, таблица Б на Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.

Означения и критерии за етикетирание на бутилираните натурални минерални води

Означения	Критерии
С ниска минерализация	Съдържание на минерални соли, изчислено като фиксиран остатък, не по-високо от 500 mg/l
С много ниска минерализация	Съдържание на минерални соли, изчислено като фиксиран остатък, не по-високо от 50 mg/l
С висока минерализация	Съдържание на минерални соли, изчислено като фиксиран остатък, по-високо от 1500 mg/l
Съдържа бикарбонати	Съдържание на бикарбонати, по-високо от 600 mg/l
Съдържа сулфати	Съдържание на сулфати, по-високо от 200 mg/l
Съдържа хлориди	Съдържание на хлориди, по-високо от 200 mg/l
Съдържа калций	Съдържание на калций, по-високо от 150 mg/l
Съдържа магнезий	Съдържание на магнезий, по-високо от 50 mg/l
Съдържа флуориди	Съдържание на флуориди, по-високо от 1 mg/l
Съдържа желязо	Съдържание на двувалентно желязо, по-високо от 1 mg/l
Кисела	Съдържание на свободен въглероден диоксид, по-високо от 250 mg/l
Съдържа натрий	Съдържание на натрий, по-високо от 200 mg/l
Подходяща за приготвяне на храна за кърмачета	Съдържание на натрий, не по-високо от 20 mg/l
	Съдържание на нитрати, не по-високо от 10 mg/l
	Съдържание на нитрити, не по-високо от 0,02 mg/l
	Съдържание на флуориди, не по-високо от 0,7 mg/l
	Съдържание на сулфати, не по-високо от 240 mg/l
	Съдържание на манган, не по-високо от 0,05 mg/l
Подходяща за бедна на натрий диета	Съдържание на натрий, не по-високо от 0,005 mg/l
	Съдържание на натрий, по-малко от 20 mg/l
Може да има разслабително действие	Ако е посочено в сертификата по чл. 67 от Закона за храните
Може да има диуретично действие	Ако е посочено в сертификата по чл. 67 от Закона за храните